દેશી હિસાબ.

આંક સહિત

રચનાર—પોપટલાલ કેવલચંદ શાહ

રાજકોટ.

પ્રકાશક— પ્રભાશંકર રવિશંકર બુકસેલર,

સરસ્વતિ પુસ્તકાલય—અમદાવાદ

આવૃત્તિ ૧ લી

પ્રત ૫૦૦૦

સને ૧૯૦૫.

મળશે

દામોદરદાસ હીરાલાલ,

બુકસેલર—ખંભાત

કીમત ૩ આનો.

●	૧	ı
● ●	૨	ıı
● ● ●	૩	ııı
● ● ● ●	૪	ıııı
● ● ● ● ●	૫	ııııı
● ● ● ● ● ●	૬	ıııııı
● ● ● ● ● ● ●	૭	ııııııı
● ● ● ● ● ● ● ●	૮	ıııııııı
● ● ● ● ● ● ● ● ●	૯	ııııııııı
● ● ● ● ● ● ● ● ● ●	૧૦	ıııııııııı

♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣	I	૧૧
♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣	II	૧૨
♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣	III	૧૩
♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣	IIII	૧૪
♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣	IIIII	૧૫
♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣	IIIIII	૧૬
♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣	IIIIIII	૧૭
♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣	IIIIIIII	૧૮
♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣	IIIIIIIII	૧૯
♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣	IIIIIIIIII	૨૦

આ અથવા આવી પદ્ધતિએ ૧૦૦ સુધી શિખવવું.

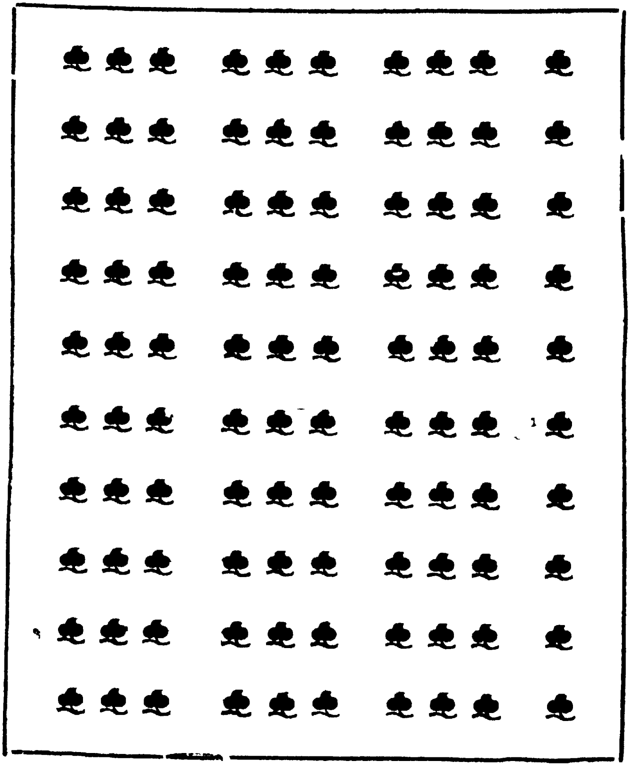
પ્રથમ વસ્તુ ને પછી અંક એ ધ્યાનમાં રાખી શિખવવું

૧	૧૧	૨૧	૩૧	૪૧	૫૧
૨	૧૨	૨૨	૩૨	૪૨	૫૨
૩	૧૩	૨૩	૩૩	૪૩	૫૩
૪	૧૪	૨૪	૩૪	૪૪	૫૪
૫	૧૫	૨૫	૩૫	૪૫	૫૫
૬	૧૬	૨૬	૩૬	૪૬	૫૬
૭	૧૭	૨૭	૩૭	૪૭	૫૭
૮	૧૮	૨૮	૩૮	૪૮	૫૮
૯	૧૯	૨૯	૩૯	૪૯	૫૯
૧૦	૨૦	૩૦	૪૦	૫૦	૬૦

ઙ ખ ગ ઘ

૬૧	૭૧	૮૧	૯૧	૧૦૦
૬૨	૭૨	૮૨	૯૨	૨૦૦
૬૩	૭૩	૮૩	૯૩	૩૦૦
૬૪	૭૪	૮૪	૯૪	૪૦૦
૬૫	૭૫	૮૫	૯૫	૫૦૦
૬૬	૭૬	૮૬	૯૬	૬૦૦
૬૭	૭૭	૮૭	૯૭	૭૦૦
૬૮	૭૮	૮૮	૯૮	૮૦૦
૬૯	૭૯	૮૯	૯૯	૯૦૦
૭૦	૮૦	૯૦	૧૦૦	૧૦૦૦

૨૦ માં બે દશક છે તેનો બગડો. ને એકમ નથી તેનું શુન્ય મૂકાય છે એમ ૩૦–૪૦–૫૦ વગેરેમાં સમજાવવુ. ૫૪ એમાં ૫ દશક ને ૪ એકમ છે. ૧૧ એમાં એક દશક ને એક એકમ છે એમ એકમ દશકની સમજણ પાકી કરાવવી

સોને માટે આવો કોઠો તૈયાર કરવા કરાવવાથી દશ દશકે એકસો (શતક) થાય છે એમ સ્પષ્ટ સમજાશે.

પછી એકમા એક નાખીએ તો ૨ થાય. ૨ માં ૧ નાખીએ તો ૩ થાય એમ એક એક ઉમેરતાં ૧૦૦ સુધી મોં પાટ લેવરાવવી.

૧૦૦	૯૦	૮૦	૭૦	૬૦
૯૯	૮૯	૭૯	૬૯	૫૯
૯૮	૮૮	૭૮	૬૮	૫૮
૯૭	૮૭	૭૭	૬૭	૫૭
૯૬	૮૬	૭૬	૬૬	૫૬
૯૫	૮૫	૭૫	૬૫	૫૫
૯૪	૮૪	૭૪	૬૪	૫૪
૯૩	૮૩	૭૩	૬૩	૫૩
૯૨	૮૨	૭૨	૬૨	૫૨
૯૧	૮૧	૭૧	૬૧	૫૧

૫૦	૪૦	૩૦	૨૦	૧૦
૪૯	૩૯	૨૯	૧૯	૯
૪૮	૩૮	૨૮	૧૮	૮
૪૭	૩૭	૨૭	૧૭	૭
૪૬	૩૬	૨૬	૧૬	૬
૪૫	૩૫	૨૫	૧૫	૫
૪૪	૩૪	૨૪	૧૪	૪
૪૩	૩૩	૨૩	૧૩	૩
૪૨	૩૨	૨૨	૧૨	૨
૪૧	૩૧	૨૧	૧૧	૧

પછી સોમાથી ૧ જાય તો ૯૯, ૯૯ માંથી ૧ જાય તો ૯૮, એમ એકેક બાદ કરતાં ઠેઠ ૧ સુધી જવું.

૧ થી ૫ સુધીની રકમો ઉમેરવી.

નમુનો

+	૧	૨	૩	૪	૫
૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬
૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭
૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮
૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯
૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦
૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧
૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨
૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩
૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪
૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫

૧ થી ૫ સુધીની સંખ્યા બાદ કરવી

નમુનો

	૧	૨	૩	૪	૫
૧૧					
૧૨	૧૧				
૧૩	૧૨	૧૧			
૧૪	૧૩	૧૨	૧૧		
૧૫	૧૪	૧૩	૧૨	૧૧	
૧૬	૧૫	૧૪	૧૩	૧૨	૧૧
૧૭	૧૬	૧૫	૧૪	૧૩	૧૨
૧૮	૧૭	૧૬	૧૫	૧૪	૧૩
૧૯	૧૮	૧૭	૧૬	૧૫	૧૪
૨૦					

દશકની બહાર ન જવું પડે માટે આવો કોઠા કર્યો છે, સો સુધીની સંખ્યા માટે આવા કોઠા થાય.

એકાથી દાન સુધી.

૧	×	૧	=	૧
૨		૧		૨
૩		૧		૩
૪		૧		૪
૫		૧		૫
૬		૧		૬
૭		૧		૭
૮		૧		૮
૯		૧		૯
૧૦		૧		૧૦

૧	×	૨	=	૨
૨		૨		૪
૩		૨		૬
૪		૨		૮
૫		૨		૧૦
૬		૨		૧૨
૭		૨		૧૪
૮		૨		૧૬
૯		૨		૧૮
૧૦		૨		૨૦

૧	×	૩	=	૩
૨		૩		૬
૩		૩		૯
૪		૩		૧૨
૫		૩		૧૫
૬		૩		૧૮
૭		૩		૨૧
૮		૩		૨૪
૯		૩		૨૭
૧૦		૩		૩૦

૧	×	૪	=	૪
૨		૪		૮
૩		૪		૧૨
૪		૪		૧૬
૫		૪		૨૦
૬		૪		૨૪
૭		૪		૨૮
૮		૪		૩૨
૯		૪		૩૬
૧૦		૪		૪૦

૧	×	૫	=	૫
૨		૫		૧૦
૩		૫		૧૫
૪		૫		૨૦
૫		૫		૨૫
૬		૫		૩૦
૭		૫		૩૫
૮		૫		૪૦
૯		૫		૪૫
૧૦		૫		૫૦

૧	×	૬	=	૬
૨		૬		૧૨
૩		૬		૧૮
૪		૬		૨૪
૫		૬		૩૦
૬		૬		૩૬
૭		૬		૪૨
૮		૬		૪૮
૯		૬		૫૪
૧૦		૬		૬૦

૧	×	૭	=	૭
૨		૭		૧૪
૩		૭		૨૧
૪		૭		૨૮
૫		૭		૩૫
૬		૭		૪૨
૭		૭		૪૯
૮		૭		૫૬
૯		૭		૬૩
૧૦		૭		૭૦

૧	×	૮	=	૮
૨		૮		૧૬
૩		૮		૨૪
૪		૮		૩૨
૫		૮		૪૦
૬		૮		૪૮
૭		૮		૫૬
૮		૮		૬૪
૯		૮		૭૨
૧૦		૮		૮૦

૧	×	૯	=	૯
૨		૯		૧૮
૩		૯		૨૭
૪		૯		૩૬
૫		૯		૪૫
૬		૯		૫૪
૭		૯		૬૩
૮		૯		૭૨
૯		૯		૮૧
૧૦		૯		૯૦

૧	×	૧૦	=	૧૦
૨		૧૦		૨૦
૩		૧૦		૩૦
૪		૧૦		૪૦
૫		૧૦		૫૦
૬		૧૦		૬૦
૭		૧૦		૭૦
૮		૧૦		૮૦
૯		૧૦		૯૦
૧૦		૧૦		૧૦૦

પદાર્થ પાઠ.

ગાય.

દશ દશની સંખ્યા ઉમેરવાનું.

૧	૨	૩	૪	૫	૬
૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬
૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬
૩૧	૩૨	૩૩	૩૪	૩૫	૩૬
૪૧	૪૨	૪૩	૪૪	૪૫	૪૬
૫૧	૫૨	૫૩	૫૪	૫૫	૫૬
૬૧	૬૨	૬૩	૬૪	૬૫	૬૬
૭૧	૭૨	૭૩	૭૪	૭૫	૭૬
૮૧	૮૨	૮૩	૮૪	૮૫	૮૬
૯૧	૯૨	૯૩	૯૪	૯૫	૯૬

૭	૮	૯	૧૦	૧૦૦
૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૦૦
૨૭	૨૮	૨૯	૩૦	૩૦૦
૩૭	૩૮	૩૯	૪૦	૪૦૦
૪૭	૪૮	૪૯	૫૦	૫૦૦
૫૭	૫૮	૫૯	૬૦	૬૦૦
૬૭	૬૮	૬૯	૭૦	૭૦૦
૭૭	૭૮	૭૯	૮૦	૮૦૦
૮૭	૮૮	૮૯	૯૦	૯૦૦
૯૭	૯૮	૯૯	૧૦૦	૧૦૦૦

રોકડા દશ ઉમેરવા હોય તો પહેલી રકમના દશકમાં એક દશક ઉમેરી દેવો એટલે ખરો જવાબ આવશે. એમ બાળકોને સમજાવવુ

ગુજરાતી મૂળાક્ષરો.

સ્વર— અ આ ઇ ઈ ઉ ઊ એ ઐ ઓ
ઔ અં અઃ

વ્યંજન—ક ખ ગ ઘ ઙ ચ છ જ ઝ ઞ
ટ ઠ ડ ઢ ણ ત થ દ ધ ન
પ ફ બ ભ મ ય ર લ વ શ
ષ સ હ ળ ક્ષ જ્ઞ.

બાળબોધ મૂળાક્ષરો

સ્વર— अ आ इ ई उ ऊ ए ऐ ओ औ
अं अः

વ્યંજન—क ख ग घ ङ च छ ज झ ञ
ट ठ ड ढ ण त थ द ध न
प फ ब भ म य र ल व श
ष स ह ळ क्ष ज्ञ.

બારાક્ષરી.

ક	કા	કિ	કી	કુ	કૂ	કે	કૈ	કો	કૌ	કં	કઃ
ખ	ખા	ખિ	ખી	ખુ	ખૂ	ખે	ખૈ	ખો	ખૌ	ખં	ખઃ
ગ	ગા	ગિ	ગી	ગુ	ગૂ	ગે	ગૈ	ગો	ગૌ	ગં	ગઃ
ઘ	ઘા	ઘિ	ઘી	ઘુ	ઘૂ	ઘે	ઘૈ	ઘો	ઘૌ	ઘં	ઘઃ
ચ	ચા	ચિ	ચી	ચુ	ચૂ	ચે	ચૈ	ચો	ચૌ	ચં	ચઃ
છ	છા	છિ	છી	છુ	છૂ	છે	છૈ	છો	છૌ	છં	છઃ
જ	જા	જિ	જી	જુ	જૂ	જે	જૈ	જો	જૌ	જં	જઃ
ઝ	ઝા	ઝિ	ઝી	ઝુ	ઝૂ	ઝે	ઝૈ	ઝો	ઝૌ	ઝં	ઝઃ
ટ	ટા	ટિ	ટી	ટુ	ટૂ	ટે	ટૈ	ટો	ટૌ	ટં	ટઃ
ઠ	ઠા	ઠિ	ઠી	ઠુ	ઠૂ	ઠે	ઠૈ	ઠો	ઠૌ	ઠં	ઠઃ
ડ	ડા	ડિ	ડી	ડુ	ડૂ	ડે	ડૈ	ડો	ડૌ	ડં	ડઃ
ઢ	ઢા	ઢિ	ઢી	ઢુ	ઢૂ	ઢે	ઢૈ	ઢો	ઢૌ	ઢં	ઢઃ

ણ	ણા	ણિ	ણી	ણુ	ણૂ	ણે	ણૈ	ણો	ણૌ	ણં	ણઃ
ત	તા	તિ	તી	તુ	તૂ	તે	તૈ	તો	તૌ	તં	તઃ
થ	થા	થિ	થી	થુ	થૂ	થે	થૈ	થો	થૌ	થં	થઃ
દ	દા	દિ	દી	દુ	દૂ	દે	દૈ	દો	દૌ	દં	દઃ
ધ	ધા	ધિ	ધી	ધુ	ધૂ	ધે	ધૈ	ધો	ધૌ	ધં	ધઃ
ન	ના	નિ	ની	નુ	નૂ	ને	નૈ	નો	નૌ	નં	નઃ
પ	પા	પિ	પી	પુ	પૂ	પે	પૈ	પો	પૌ	પં	પઃ
ફ	ફા	ફિ	ફી	ફુ	ફૂ	ફે	ફૈ	ફો	ફૌ	ફં	ફઃ
બ	બા	બિ	બી	બુ	બૂ	બે	બૈ	બો	બૌ	બં	બઃ
ભ	ભા	ભિ	ભી	ભુ	ભૂ	ભે	ભૈ	ભો	ભૌ	ભં	ભઃ
મ	મા	મિ	મી	મુ	મૂ	મે	મૈ	મો	મૌ	મં	મઃ
ય	યા	યિ	યી	યુ	યૂ	યે	યૈ	યો	યૌ	યં	યઃ
ર	રા	રિ	રી	રુ	રૂ	રે	રૈ	રો	રૌ	રં	રઃ
લ	લા	લિ	લી	લુ	લૂ	લે	લૈ	લો	લૌ	લં	લઃ
વ	વા	વિ	વી	વુ	વૂ	વે	વૈ	વો	વૌ	વં	વઃ
શ	શા	શિ	શી	શુ	શૂ	શે	શૈ	શો	શૌ	શં	શઃ
ષ	ષા	ષિ	ષી	ષુ	ષૂ	ષે	ષૈ	ષો	ષૌ	ષં	ષઃ
સ	સા	સિ	સી	સુ	સૂ	સે	સૈ	સો	સૌ	સં	સઃ
હ	હા	હિ	હી	હુ	હૂ	હે	હૈ	હો	હૌ	હં	હઃ
ળ	ળા	ળિ	ળી	ળુ	ળૂ	ળે	ળૈ	ળો	ળૌ	ળં	ળઃ
ક્ષ	ક્ષા	ક્ષિ	ક્ષી	ક્ષુ	ક્ષૂ	ક્ષે	ક્ષૈ	ક્ષો	ક્ષૌ	ક્ષં	ક્ષઃ
જ્ઞ	જ્ઞા	જ્ઞિ	જ્ઞી	જ્ઞુ	જ્ઞૂ	જ્ઞે	જ્ઞૈ	જ્ઞો	જ્ઞૌ	જ્ઞં	જ્ઞઃ

બીજી રીતે બારાક્ષરી.

કા ખા ગા ઘા ચા છા જા ઝા ટા ઠા ડા ઢા ણા તા થા
દા ધા ના પા ફા બા ભા મા યા રા લા વા શા ષા સા
હા ળા ક્ષા જ્ઞા

કિ ખિ ગિ ઘિ ચિ છિ જિ ઝિ ટિ ઠિ ડિ ઢિ ણિ તિ થિ
દિ ધિ નિ પિ ફિ બિ ભિ મિ યિ રિ લિ વિ શિ ષિ સિ
હિ ળિ ક્ષિ જ્ઞિ.

કી ખી ગી ઘી ચી છી જી ઝી ટી ઠી ડી ઢી ણી તી થી
દી ધી ની પી ફી બી ભી મી યી રી લી વી શી ષી
સી હી ળી ક્ષી જ્ઞી.

કુ ખુ ગુ ઘુ ચુ છુ જુ ઝુ ટુ ઠુ ડુ ઢુ ણુ તુ થુ દુ ધુ નુ પુ
ફુ બુ ભુ મુ યુ રુ લુ વુ શુ ષુ સુ હુ ળુ ક્ષુ જ્ઞુ.

કૂ ખૂ ગૂ ઘૂ ચૂ છૂ જૂ ઝૂ ટૂ ઠૂ ડૂ ઢૂ ણૂ તૂ થૂ દૂ ધૂ નૂ પૂ ફૂ
બૂ ભૂ મૂ યૂ રૂ લૂ વૂ શૂ ષૂ સૂ હૂ ળૂ ક્ષૂ જ્ઞૂ

કે ખે ગે ઘે ચે છે જે ઝે ટે ઠે ડે ઢે ણે તે થે દે ધે ને પે ફે
બે ભે મે યે રે લે વે શે ષે સે હે ળે ક્ષે જ્ઞે

કૈ ખૈ ગૈ ઘૈ ચૈ છૈ જૈ ઝૈ ટૈ ઠૈ ડૈ ઢૈ ણૈ તૈ થૈ દૈ ધૈ નૈ પૈ ફૈ
બૈ ભૈ મૈ યૈ રૈ લૈ વૈ શૈ ષૈ સૈ હૈ ળૈ ક્ષૈ જ્ઞૈ.

કો ખો ગો ઘો ચો છો જો ઝો ટો ઠો ડો ઢો ણો તો થો દો
ધો નો પો ફો બો ભો મો યો રો લો વો શો ષો સો
હો ળો ક્ષો જ્ઞો

કૌ ખૌ ગૌ ઘૌ ચૌ છૌ જૌ ઝૌ ટૌ ઠૌ ડૌ ઢૌ ણૌ તૌ થૌ દૌ
ધૌ નૌ પૌ ફૌ બૌ ભૌ મૌ યૌ રૌ લૌ વૌ શૌ ષૌ સૌ
હૌ ળૌ ક્ષૌ જ્ઞૌ.

વાક્યો—રમણ–રમત રમ નટવર કલમ ઘડ ચમન ભજન ગા દશ ગણ દાદા, મામા, મા છાશ પા, છાશ પા મા. બાપા જાઓ બા ચા લાવ. ભાઈ પાણી પી આ પીતી નથી. ચતુરભાઈ પાણી લાવ પાણી પીઓ કેમકે, આ ખરાબ ચીજ છે કૌવાને [illegible] ચરાવત પઢો પોપટજી ચતુરસુજાણ

દશ દશ બાદ કરવાનો કોઠો.

૧૦૦	૯૯	૯૮	૯૭	૯૬
૯૦	૮૯	૮૮	૮૭	૮૬
૮૦	૭૯	૭૮	૭૭	૭૬
૭૦	૬૯	૬૮	૬૭	૬૬
૬૦	૫૯	૫૮	૫૭	૫૬
૫૦	૪૯	૪૮	૪૭	૪૬
૪૦	૩૯	૩૮	૩૭	૩૬
૩૦	૨૯	૨૮	૨૭	૨૬
૨૦	૧૯	૧૮	૧૭	૧૬
૧૦	૯	૮	૭	૬

૯૫	૯૪	૯૩	૯૨	૯૧
૮૫	૮૪	૮૩	૮૨	૮૧
૭૫	૭૪	૭૩	૭૨	૭૧
૬૫	૬૪	૬૩	૬૨	૬૧
૫૫	૫૪	૫૩	૫૨	૫૧
૪૫	૪૪	૪૩	૪૨	૪૧
૩૫	૩૪	૩૩	૩૨	૩૧
૨૫	૨૪	૨૩	૨૨	૨૧
૧૫	૧૪	૧૩	૧૨	૧૧
૫	૪	૩	૨.	૧

રોકડા દશ બાદ કરવાના હોય તો પહેલી રકમના દશકમાંથી એક દશક બાદ કરવાથી જવાબ આવશે એમ બાળકોને સમજાવવું.

અગીયાર એકાથી વીસ એકા સુધી.

૧૧× ૧= ૧૧	૧૨× ૧ = ૧૨	૧૩× ૧ = ૧૩	૧૪× ૧ =૧૪
૧૧ ૨ ૨૨	૧૨ ૨ ૨૪	૧૩ ૨ ૨૬	૧૪ ૨ ૨૮
૧૧ ૩ ૩૩	૧૨ ૩ ૩૬	૧૩ ૩ ૩૯	૧૪ ૩ ૪૨
૧૧ ૪ ૪૪	૧૨ ૪ ૪૮	૧૩ ૪ ૫૨	૧૪ ૪ ૫૬
૧૧ ૫ ૫૫	૧૨ ૫ ૬૦	૧૩ ૫ ૬૫	૧૪ ૫ ૭૦
૧૧ ૬ ૬૬	૧૨ ૬ ૭૨	૧૩ ૬ ૭૮	૧૪ ૬ ૮૪
૧૧ ૭ ૭૭	૧૨ ૭ ૮૪	૧૩ ૭ ૯૧	૧૪ ૭ ૯૮
૧૧ ૮ ૮૮	૧૨ ૮ ૯૬	૧૩ ૮ ૧૦૪	૧૪ ૮ ૧૧૨
૧૧ ૯ ૯૯	૧૨ ૯ ૧૦૮	૧૩ ૯ ૧૧૭	૧૪ ૯ ૧૨૬
૧૧ ૧૦ ૧૧૦	૧૨ ૧૦ ૧૨૦	૧૩ ૧૦ ૧૩૦	૧૪ ૧૦ ૧૪૦

૧૫× ૧ = ૧૫	૧૬× ૧ = ૧૬	૧૭× ૧ = ૧૭
૧૫ ૨ ૩૦	૧૬ ૨ ૩૨	૧૭ ૨ ૩૪
૧૫ ૩ ૪૫	૧૬ ૩ ૪૮	૧૭ ૩ ૫૧
૧૫ ૪ ૬૦	૧૬ ૪ ૬૪	૧૭ ૪ ૬૮
૧૫ ૫ ૭૫	૧૬ ૫ ૮૦	૧૭ ૫ ૮૫
૧૫ ૬ ૯૦	૧૬ ૬ ૯૬	૧૭ ૬ ૧૦૨
૧૫ ૭ ૧૦૫	૧૬ ૭ ૧૧૨	૧૭ ૭ ૧૧૯
૧૫ ૮ ૧૨૦	૧૬ ૮ ૧૨૮	૧૭ ૮ ૧૩૬
૧૫ ૯ ૧૩૫	૧૬ ૯ ૧૪૪	૧૭ ૯ ૧૫૩
૧૫ ૧૦ ૧૫૦	૧૬ ૧૦ ૧૬૦	૧૭ ૧૦ ૧૭૦

૧૮× ૧ = ૧૮	૧૯× ૧ = ૧૯	૨૦× ૧ = ૨૦
૧૮ ૨ ૩૬	૧૯ ૨ ૩૮	૨૦ ૨ ૪૦
૧૮ ૩ ૫૪	૧૯ ૩ ૫૭	૨૦ ૩ ૬૦
૧૮ ૪ ૭૨	૧૯ ૪ ૭૬	૨૦ ૪ ૮૦
૧૮ ૫ ૯૦	૧૯ ૫ ૯૫	૨૦ ૫ ૧૦૦
૧૮ ૬ ૧૦૮	૧૯ ૬ ૧૧૪	૨૦ ૬ ૧૨૦
૧૮ ૭ ૧૨૬	૧૯ ૭ ૧૩૩	૨૦ ૭ ૧૪૦
૧૮ ૮ ૧૪૪	૧૯ ૮ ૧૫૨	૨૦ ૮ ૧૬૦
૧૮ ૯ ૧૬૨	૧૯ ૯ ૧૭૧	૨૦ ૯ ૧૮૦
૧૮ ૧૦ ૧૮૦	૧૯ ૧૦ ૧૯૦	૨૦ ૧૦ ૨૦૦

એકવીસ એકાથી ત્રીસ એકા સુધી.

૨૧×	૧	=	૨૧
૨૧	૨		૪૨
૨૧	૩		૬૩
૨૧	૪		૮૪
૨૧	૫		૧૦૫
૨૧	૬		૧૨૬
૨૧	૭		૧૪૭
૨૧	૮		૧૬૮
૨૧	૯		૧૮૯
૨૧	૧૦		૨૧૦

૨૨×	૧	=	૨૨
૨૨	૨		૪૪
૨૨	૩		૬૬
૨૨	૪		૮૮
૨૨	૫		૧૧૦
૨૨	૬		૧૩૨
૨૨	૭		૧૫૪
૨૨	૮		૧૭૬
૨૨	૯		૧૯૮
૨૨	૧૦		૨૨૦

૨૩×	૧	=	૨૩
૨૩	૨		૪૬
૨૩	૩		૬૯
૨૩	૪		૯૨
૨૩	૫		૧૧૫
૨૩	૬		૧૩૮
૨૩	૭		૧૬૧
૨૩	૮		૧૮૪
૨૩	૯		૨૦૭
૨૩	૧૦		૨૩૦

૨૪×	૧	=	૨૪
૨૪	૨		૪૮
૨૪	૩		૭૨
૨૪	૪		૯૬
૨૪	૫		૧૨૦
૨૪	૬		૧૪૪
૨૪	૭		૧૬૮
૨૪	૮		૧૯૨
૨૪	૯		૨૧૬
૨૪	૧૦		૨૪૦

૨૫×	૧	=	૨૫
૨૫	૨		૫૦
૨૫	૩		૭૫
૨૫	૪		૧૦૦
૨૫	૫		૧૨૫
૨૫	૬		૧૫૦
૨૫	૭		૧૭૫
૨૫	૮		૨૦૦
૨૫	૯		૨૨૫
૨૫	૧૦		૨૫૦

૨૬×	૧	=	૨૬
૨૬	૨		૫૨
૨૬	૩		૭૮
૨૬	૪		૧૦૪
૨૬	૫		૧૩૦
૨૬	૬		૧૫૬
૨૬	૭		૧૮૨
૨૬	૮		૨૦૮
૨૬	૯		૨૩૪
૨૬	૧૦		૨૬૦

૨૭×	૧	=	૨૭
૨૭	૨		૫૪
૨૭	૩		૮૧
૨૭	૪		૧૦૮
૨૭	૫		૧૩૫
૨૭	૬		૧૬૨
૨૭	૭		૧૮૯
૨૭	૮		૨૧૬
૨૭	૯		૨૪૩
૨૭	૧૦		૨૭૦

૨૮×	૧	=	·૨૮
૨૮	૨		૮૫
૨૮	૩		૮૪
૨૮	૪		૧૧૨
૨૮	૫		૧૪૦
૨૮	૬		૧૬૮
૨૮	૭		૧૯૬
૨૮	૮		૨૨૪
૨૮	૯		૨૫૨
૨૮	૧૦		૨૮૦

૨૯×	૧	=	૨૯
૨૯	૨		૫૮
૨૯	૩		૮૭
૨૯	૪		૧૧૬
૨૯	૫		૧૪૫
૨૯	૬		૧૭૪
૨૯	૭		૨૦૩
૨૯	૮		૨૩૨
૨૯	૯		૨૬૧
૨૯	૧૦		૨૯૦

૩૦×	૧	=	૩૦
૩૦	૨		૬૦
૩૦	૩		૯૦
૩૦	૪		૧૨૦
૩૦	૫		૧૫૦
૩૦	૬		૧૮૦
૩૦	૭		૨૧૦
૩૦	૮		૨૪૦
૩૦	૯		૨૭૦
૩૦	૧૦		૩૦૦

પ્રત્યક્ષ પદાર્થોની મદદથી શરૂઆતમા આંકના પાડા શીખવવાના છે. જેમકે—તરીનો પાડો કે ઘડીઓ શીખવવાનો હોય તો ત્રણ ત્રણ કાંકરાની એક ઢગલી કરી પૂછવુ કે આ કેટલી ઢગલી છે ? કેટલા કાંકરાની છે ? ત્રણ કાંકરાની એક ઢગલી કરીએ ને ગણીએ તો કુલ કેટલા કાકરા થાય ? પછી ત્રણ કાંકરાની બીજી ઢગલી કરી હવે કેટલી ઢગલી થઇ ? દરેક ઢગલીમાં કેટકેટલા કાકરા છે ? બંને ઢગલીના કુલ કેટલા કાકરા થાય ? આ પ્રમાણે પાડો શીખવવો

શીખેલા આંકનો ઉપયોગ કરાવતા રહેવુ—જેમકે ૧૦૦ સુધીના એકડા શીખ્યા પછી પૂછી શકાય કે ૮૪ કેમ થાય ? ૬૯ માં કેટલા નાંખીએ તો ૭૦ થાય ? ૯૪ માથી કેટલા કાઢી લઇએ તો ૯૧ રહે ? મારી પાસે ૩૨ પૈસા હતા ને મારા ભાઇએ મને બીજા ૫ આપ્યા તો કેટલા પૈસા થયા ? વિગેરે

ઘડીઆ (પાડા) શીખ્યા પછી તે વડે થતા સરવાળા, બાદબાકી, ગુણાકાર, ને ભાગાકાર પૂછી શકાય અડાનો પાડો આવડયા પછી પૂછાય કે ૮ મા ૮ નાંખીએ તો કેટલા થાય ? ૭૨ માં ૮ નાખીએ તો કેટલા થાય ? ૭૨ માથી ૮ લેઇ લેઇએ તો કેટલા રહે ? ૮ ને ૫ ગણા કરીએ તો કેટલા થાય ? પૈસાના ૮ બોર તો ૯ પૈસાના કેટલા ? દરેકને ૮, ૮ પૈસા આપીએ ને આપણી પાસે ૬૪ પૈસા હોય તો દરેક જણને કેટ-કેટલા અપાય ?

જમરૂખ, લીંબુ કે એવી એવી ચીજ લાવી તેના ભાગ પાડી તે પરથી ૦॥, ૦।, ૦॥। નો બરાબર ખ્યાલ બાળકને આપવો પછી ૧।, ૧॥, ૧॥।, ૨।, ૨॥, એટલે શુ તે પૂછી પાકું કરાવવુ. અને જેમ તરીના પાડામા સૂચના આપી છે તેમ પાડા શોખવવા

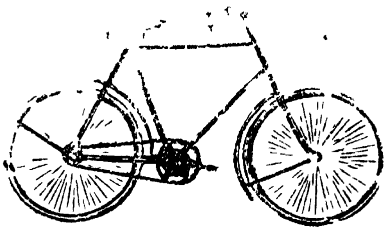
અરધાં.

૧ ૦॥ ૦॥	૧૧ ૦॥ ૫॥	૨૧ ૦॥ ૧૦॥	૩૧ ૦॥ ૧૫॥
૨ ૦॥ ૧	૧૨ ૦॥ ૬	૨૨ ૦॥ ૧૧	૩૨ ૦॥ ૧૬
૩ ૦॥ ૧॥	૧૩ ૦॥ ૬॥	૨૩ ૦॥ ૧૧॥	૩૩ ૦॥ ૧૬॥
૪ ૦॥ ૨	૧૪ ૦॥ ૭	૨૪ ૦॥ ૧૨	૩૪ ૦॥ ૧૭
૫ ૦॥ ૨॥	૧૫ ૦॥ ૭॥	૨૫ ૦॥ ૧૨॥	૩૫ ૦॥ ૧૭॥
૬ ૦॥ ૩	૧૬ ૦॥ ૮	૨૬ ૦॥ ૧૩	૩૬ ૦॥ ૧૮
૭ ૦॥ ૩॥	૧૭ ૦॥ ૮॥	૨૭ ૦॥ ૧૩॥	૩૭ ૦॥ ૧૮॥
૮ ૦॥ ૪	૧૮ ૦॥ ૯	૨૮ ૦॥ ૧૪	૩૮ ૦॥ ૧૯
૯ ૦॥ ૪॥	૧૯ ૦॥ ૯॥	૨૯ ૦॥ ૧૪॥	૩૯ ૦॥ ૧૯॥
૧૦ ૦॥ ૫	૨૦ ૦॥ ૧૦	૩૦ ૦॥ ૧૫	૪૦ ૦॥ ૨૦

૪૧ ૦॥ ૨૦॥	૫૧ ૦॥ ૨૫॥	૬૧ ૦॥ ૩૦॥	૭૧ ૦॥ ૩૫॥
૪૨ ૦॥ ૨૧	૫૨ ૦॥ ૨૬	૬૨ ૦॥ ૩૧	૭૨ ૦॥ ૩૬
૪૩ ૦॥ ૨૧॥	૫૩ ૦॥ ૨૬॥	૬૩ ૦॥ ૩૧॥	૭૩ ૦॥ ૩૬॥
૪૪ ૦॥ ૨૨	૫૪ ૦॥ ૨૭	૬૪ ૦॥ ૩૨	૭૪ ૦॥ ૩૭
૪૫ ૦॥ ૨૨॥	૫૫ ૦॥ ૨૭॥	૬૫ ૦॥ ૩૨॥	૭૫ ૦॥ ૩૭॥
૪૬ ૦॥ ૨૩	૫૬ ૦॥ ૨૮	૬૬ ૦॥ ૩૩	૭૬ ૦॥ ૩૮
૪૭ ૦॥ ૨૩॥	૫૭ ૦॥ ૨૮॥	૬૭ ૦॥ ૩૩॥	૭૭ ૦॥ ૩૮॥
૪૮ ૦॥ ૨૪	૫૮ ૦॥ ૨૯	૬૮ ૦॥ ૩૪	૭૮ ૦॥ ૩૯
૪૯ ૦॥ ૨૪॥	૫૯ ૦॥ ૨૯॥	૬૯ ૦॥ ૩૪॥	૭૯ ૦॥ ૩૯॥
૫૦ ૦॥ ૨૫	૬૦ ૦॥ ૩૦	૭૦ ૦॥ ૩૫	૮૦ ૦॥ ૪૦

૮૧ ૦॥ ૪૦॥	૯૧ ૦॥ ૪૫॥
૮૨ ૦॥ ૪૧	૯૨ ૦॥ ૪૬
૮૩ ૦॥ ૪૧॥	૯૩ ૦॥ ૪૬॥
૮૪ ૦॥ ૪૨	૯૪ ૦॥ ૪૭
૮૫ ૦॥ ૪૨॥	૯૫ ૦॥ ૪૭॥
૮૬ ૦॥ ૪૩	૯૬ ૦॥ ૪૮
૮૭ ૦॥ ૪૩॥	૯૭ ૦॥ ૪૮॥
૮૮ ૦॥ ૪૪	૯૮ ૦॥ ૪૯
૮૯ ૦॥ ૪૪॥	૯૯ ૦॥ ૪૯॥
૯૦ ૦॥ ૪૫	૧૦૦ ૦॥ ૫૦

પદાર્થ પાઠ.

સાયકલ.

પાયાં.

૧ ૦ા ૦ા	૧૧ ૦ા ૨ાા	૨૧ ૦ા ૫ા	૩૧ ૦ા ૭ાા
૨ ૦ા ૦ાા	૧૨ ૦ા ૩	૨૨ ૦ા ૫ાા	૩૨ ૦ા ૮
૩ ૦ા ૦ાાા	૧૩ ૦ા ૩ા	૨૩ ૦ા ૫ાાા	૩૩ ૦ા ૮ા
૪ ૦ા ૧	૧૪ ૦ા ૩ાા	૨૪ ૦ા ૬	૩૪ ૦ા ૮ાા
૫ ૦ા ૧ા	૧૫ ૦ા ૩ાાા	૨૫ ૦ા ૬ા	૩૫ ૦ા ૮ાાા
૬ ૦ા ૧ાા	૧૬ ૦ા ૪	૨૬ ૦ા ૬ાા	૩૬ ૦ા ૯
૭ ૦ા ૧ાાા	૧૭ ૦ા ૪ા	૨૭ ૦ા ૬ાાા	૩૭ ૦ા ૯ા
૮ ૦ા ૨	૧૮ ૦ા ૪ાા	૨૮ ૦ા ૭	૩૮ ૦ા ૯ાા
૯ ૦ા ૨ા	૧૯ ૦ા ૪ાાા	૨૯ ૦ા ૭ા	૩૯ ૦ા ૯ાાા
૧૦ ૦ા ૨ાા	૨૦ ૦ા ૫	૩૦ ૦ા ૭ાા	૪૦ ૦ા ૧૦

૪૧ ૦ા ૧૦ા	૫૧ ૦ા ૧૨ાાા	૬૧ ૦ા ૧૫ા	૭૧ ૦ા ૧૭ાાા
૪૨ ૦ા ૧૦ાા	૫૨ ૦ા ૧૩	૬૨ ૦ા ૧૫ાા	૭૨ ૦ા ૧૮
૪૩ ૦ા ૧૦ાાા	૫૩ ૦ા ૧૩ા	૬૩ ૦ા ૧૫ાાા	૭૩ ૦ા ૧૮ા
૪૪ ૦ા ૧૧	૫૪ ૦ા ૧૩ાા	૬૪ ૦ા ૧૬	૭૪ ૦ા ૧૮ાા
૪૫ ૦ા ૧૧ા	૫૫ ૦ા ૧૩ાાા	૬૫ ૦ા ૧૬ા	૭૫ ૦ા ૧૮ાાા
૪૬ ૦ા ૧૧ાા	૫૬ ૦ા ૧૪	૬૬ ૦ા ૧૬ાા	૭૬ ૦ા ૧૯
૪૭ ૦ા ૧૧ાાા	૫૭ ૦ા ૧૪ા	૬૭ ૦ા ૧૬ાાા	૭૭ ૦ા ૧૯ા
૪૮ ૦ા ૧૨	૫૮ ૦ા ૧૪ાા	૬૮ ૦ા ૧૭	૭૮ ૦ા ૧૯ાા
૪૯ ૦ા ૧૨ા	૫૯ ૦ા ૧૪ાાા	૬૯ ૦ા ૧૭ા	૭૯ ૦ા ૧૯ાાા
૫૦ ૦ા ૧૨ાા	૬૦ ૦ા ૧૫	૭૦ ૦ા ૧૭ાા	૮૦ ૦ા ૨૦

૮૧ ૦ા ૨૦ા	૯૧ ૦ા ૨૨ાાા	૧ આખાના પા કેટલા ?
૮૨ ૦ા ૨૦ાા	૯૨ ૦ા ૨૩	૨૫ આખાના પા કેટલા ?
૮૩ ૦ા ૨૦ાાા	૯૩ ૦ા ૨૩ા	કેટલે પાયે ૧૫ ?
૮૪ ૦ા ૨૧	૯૪ ૦ા ૨૩ાા	૧૫ાાા મા કેટલીવાર ૦ા ઉમે-
૮૫ ૦ા ૨૧ા	૯૫ ૦ા ૨૩ાાા	રીએ તો ૧૬ થાય ?
૮૬ ૦ા ૨૧ાા	૯૬ ૦ા ૨૪	
૮૭ ૦ા ૨૧ાાા	૯૭ ૦ા ૨૪ા	૨૪ાાા માથી ત્રણવાર પા પા
૮૮ ૦ા ૨૨	૯૮ ૦ા ૨૪ાા	લઇ લો તો કેટલા રહે ?
૮૯ ૦ા ૨૨ા	૯૯ ૦ા ૨૪ાાા	
૯૦ ૦ા ૨૨ાા	૧૦૦ ૦ા ૨૫	૩૦×૦ા ? ૭૭×૦ા ? ૫૯×૦ા ?

પોણું

૧ ૦ાાા ૦ાાા	૧૧ ૦ાાા ૮ા	૨૧ ૦ાાા ૧૫ાાા	૩૧ ૦ાાા ૨૩ા
૨ ૦ાાા ૧ાા	૧૨ ૦ાાા ૯	૨૨ ૦ાાા ૧૬ાા	૩૨ ૦ાાા ૨૪
૩ ૦ાાા ૨ા	૧૩ ૦ાાા ૯ાાા	૨૩ ૦ાાા ૧૭ા	૩૩ ૦ાાા ૨૪ાાા
૪ ૦ાાા ૩	૧૪ ૦ાાા ૧૦ાા	૨૪ ૦ાાા ૧૮	૩૪ ૦ાાા ૨૫ાા
૫ ૦ાાા ૩ાાા	૧૫ ૦ાાા ૧૧ા	૨૫ ૦ાાા ૧૮ાાા	૩૫ ૦ાાા ૨૬ા
૬ ૦ાાા ૪ાા	૧૬ ૦ાાા ૧૨	૨૬ ૦ાાા ૧૯ાા	૩૬ ૦ાાા ૨૭
૭ ૦ાાા ૫ા	૧૭ ૦ાાા ૧૨ાાા	૨૭ ૦ાાા ૨૦ા	૩૭ ૦ાાા ૨૭ાાા
૮ ૦ાાા ૬	૧૮ ૦ાાા ૧૩ાા	૨૮ ૦ાાા ૨૧	૩૮ ૦ાાા ૨૮ાા
૯ ૦ાાા૬ાાા	૧૯ ૦ાાા ૧૪ા	૨૯ ૦ાાા ૨૧ાાા	૩૯ ૦ાાા ૨૯ા
૧૦૦ાાા૭ાા	૨૦ ૦ાાા ૧૫	૩૦ ૦ાાા ૨૨ાા	૪૦ ૦ાાા ૩૦

૪૧ ૦ાાા ૩૦ાાા	૫૧ ૦ાાા ૩૮ા	૬૧ ૦ાાા ૪૫ાાા	૭૧ ૦ાાા ૫૩ા
૪૨ ૦ાાા ૩૧ાા	૫૨ ૦ાાા ૩૯	૬૨ ૦ાાા ૪૬ાા	૭૨ ૦ાાા ૫૪
૪૩ ૦ાાા ૩૨ા	૫૩ ૦ાાા ૩૯ાાા	૬૩ ૦ાાા ૪૭ા	૭૩ ૦ાાા ૫૪ાાા
૪૪ ૦ાાા ૩૩	૫૪ ૦ાાા ૪૦ાા	૬૪ ૦ાાા ૪૮	૭૪ ૦ાાા ૫૫ાા
૪૫ ૦ાાા ૩૩ાાા	૫૫ ૦ાાા ૪૧ા	૬૫ ૦ાાા ૪૮ાાા	૭૫ ૦ાાા ૫૬ા
૪૬ ૦ાાા ૩૪ાા	૫૬ ૦ાાા ૪૨	૬૬ ૦ાાા ૪૯ાા	૭૬ ૦ાાા ૫૭
૪૭ ૦ાાા ૩૫ા	૫૭ ૦ાાા ૪૨ાાા	૬૭ ૦ાાા ૫૦ા	૭૭ ૦ાાા ૫૭ાાા
૪૮ ૦ાાા ૩૬	૫૮ ૦ાાા ૪૩ાા	૬૮ ૦ાાા ૫૧	૭૮ ૦ાાા ૫૮ાા
૪૯ ૦ાાા ૩૬ાાા	૫૯ ૦ાાા ૪૪ા	૬૯ ૦ાાા ૫૧ાાા	૭૯ ૦ાાા ૫૯ા
૫૦ ૦ાાા ૩૭ાા	૬૦ ૦ાાા ૪૫	૭૦ ૦ાાા ૫૨ાા	૮૦ ૦ાાા ૬૦

૮૧ ૦ાાા ૬૦ાાા	૯૧ ૦ાાા ૬૮ા	૭૫×૦ાાા ?
૮૨ ૦ાાા ૬૧ાા	૯૨ ૦ાાા ૬૯	કેટલે પોણે ૫૬ા ?
૮૩ ૦ાાા ૬૨ા	૯૩ ૦ાાા ૬૯ાાા	૬૮ મા એવાર ૦ાાા ઉમેરો ?
૮૪ ૦ાાા ૬૩	૯૪ ૦ાાા ૭૦ાા	૪૫ મા પોણું કેટલીવાર છે ?
૮૫ ૦ાાા ૬૩ાાા	૯૫ ૦ાાા ૭૧ા	૮૦ પોણેથી ૩૦ પોણા સુધી
૮૬ ૦ાાા ૬૪ાા	૯૬ ૦ાાા ૭૨	અવળા બોલી જાઓ
૮૭ ૦ાાા ૬૫ા	૯૭ ૦ાાા ૭૨ાાા	૨૧ પોણાથી ૪૦ પોણા સુધી
૮૮ ૦ાાા ૬૬	૯૮ ૦ાાા ૭૩ાા	સવળા બોલી જાઓ
૮૯ ૦ાાા ૬૬ાાા	૯૯ ૦ાાા ૭૪ા	૧ આનાના ૦ાાા શેર ગીલોડાં મળે તો ૧૯ આનાનાં કેટલા ?
૯૦ ૦ાાા ૬૭ાા	૧૦૦ ૦ાાા ૭૫	૦ાાા મા ૧ થી શું ઓછું છે ?

સવાયાં.

૧	૧ા	૧ા	૧૧	૧ા	૧૩ાાા	૨૧	૧ા	૨૬ા	૩૧	૧ા	૩૮ાાા
૨	૧ા	૨ાા	૧૨	૧ા	૧૫	૨૨	૧ા	૨૭ાા	૩૨	૧ા	૪૦
૩	૧ા	૩ાાા	૧૩	૧ા	૧૬ા	૨૩	૧ા	૨૮ાાા	૩૩	૧ા	૪૧ા
૪	૧ા	૫	૧૪	૧ા	૧૭ાા	૨૪	૧ા	૩૦	૩૪	૧ા	૪૨ાા
૫	૧ા	૬ા	૧૫	૧ા	૧૮ાાા	૨૫	૧ા	૩૧ા	૩૫	૧ા	૪૩ાાા
૬	૧ા	૭ાા	૧૬	૧ા	૨૦	૨૬	૧ા	૩૨ાા	૩૬	૧ા	૪૫
૭	૧ા	૮ાાા	૧૭	૧ા	૨૧ા	૨૭	૧ા	૩૩ાાા	૩૭	૧ા	૪૬ા
૮	૧ા	૧૦	૧૮	૧ા	૨૨ાા	૨૮	૧ા	૩૫	૩૮	૧ા	૪૭ાા
૯	૧ા	૧૧ા	૧૯	૧ા	૨૩ાાા	૨૯	૧ા	૩૬ા	૩૯	૧ા	૪૮ાાા
૧૦	૧ા	૧૨ાા	૨૦	૧ા	૨૫	૩૦	૧ા	૩૭ાા	૪૦	૧ા	૫૦

૪૧	૧ા	૫૧ા	૫૧	૧ા	૬૩ાાા	૬૧	૧ા	૭૬ા	૭૧	૧ા	૮૮ાાા
૪૨	૧ા	૫૨ાા	૫૨	૧ા	૬૫	૬૨	૧ા	૭૭ાા	૭૨	૧ા	૯૦
૪૩	૧ા	૫૩ાાા	૫૩	૧ા	૬૬ા	૬૩	૧ા	૭૮ાાા	૭૩	૧ા	૯૧ા
૪૪	૧ા	૫૫	૫૪	૧ા	૬૭ાા	૬૪	૧ા	૮૦	૭૪	૧ા	૯૨ાા
૪૫	૧ા	૫૬ા	૫૫	૧ા	૬૮ાાા	૬૫	૧ા	૮૧ા	૭૫	૧ા	૯૩ાાા
૪૬	૧ા	૫૭ાા	૫૬	૧ા	૭૦	૬૬	૧ા	૮૨ાા	૭૬	૧ા	૯૫
૪૭	૧ા	૫૮ાાા	૫૭	૧ા	૭૧ા	૬૭	૧ા	૮૩ાાા	૭૭	૧ા	૯૬ા
૪૮	૧ા	૬૦	૫૮	૧ા	૭૨ાા	૬૮	૧ા	૮૫	૭૮	૧ા	૯૭ાા
૪૯	૧ા	૬૧ા	૫૯	૧ા	૭૩ાાા	૬૯	૧ા	૮૬ા	૭૯	૧ા	૯૮ાાા
૫૦	૧ા	૬૨ાા	૬૦	૧ા	૭૫	૭૦	૧ા	૮૭ાા	૮૦	૧ા	૧૦૦

૮૧	૧ા	૧૦૧ા	૯૧	૧ા	૧૧૩ાાા
૮૨	૧ા	૧૦૨ાા	૯૨	૧ા	૧૧૫
૮૩	૧ા	૧૦૩ાાા	૯૩	૧ા	૧૧૬ા
૮૪	૧ા	૧૦૫	૯૪	૧ા	૧૧૭ાા
૮૫	૧ા	૧૦૬ા	૯૫	૧ા	૧૧૮ાાા
૮૬	૧ા	૧૦૭ાા	૯૬	૧ા	૧૨૦
૮૭	૧ા	૧૦૮ાાા	૯૭	૧ા	૧૨૧ા
૮૮	૧ા	૧૧૦	૯૮	૧ા	૧૨૨ાા
૮૯	૧ા	૧૧૧ા	૯૯	૧ા	૧૨૩ાાા
૯૦	૧ા	૧૧૨ાા	૧૦૦	૧ા	૧૨૫

૬૯×૧ા ?

૭૫ મા ૧ા કેટલીવાર ?

૭૫ મા ૨ વાર ૧ા ઉમેરીએ તો કેટલા થાય ?

૫૦ દોઢાથી ૧ દોઢા સુધી અવળા બોલી જાઓ ?

કેટલે દોઢે ૧૩૫ ?

૨ દોઢાને ૭ સવાયાની બાદબાકી કરો

૧ આનાનું ૧ા શેર શાક તો ૧૩ પૈસાનું કેટલું ?

દોઢાં.

૧	૧॥	૧॥	૧૧	૧॥	૧૬॥	૨૧	૧॥	૩૧॥	૩૧	૧॥	૪૬॥
૨	૧॥	૩	૧૨	૧॥	૧૮	૨૨	૧॥	૩૩	૩૨	૧॥	૪૮
૩	૧॥	૪॥	૧૩	૧॥	૧૯॥	૨૩	૧॥	૩૪॥	૩૩	૧॥	૪૯॥
૪	૧॥	૬	૧૪	૧॥	૨૧	૨૪	૧॥	૩૬	૩૪	૧॥	૫૧
૫	૧॥	૭॥	૧૫	૧॥	૨૨॥	૨૫	૧॥	૩૭॥	૩૫	૧॥	૫૨॥
૬	૧॥	૯	૧૬	૧॥	૨૪	૨૬	૧॥	૩૯	૩૬	૧॥	૫૪
૭	૧॥	૧૦॥	૧૭	૧॥	૨૫॥	૨૭	૧॥	૪૦॥	૩૭	૧॥	૫૫॥
૮	૧॥	૧૨	૧૮	૧॥	૨૭	૨૮	૧॥	૪૨	૩૮	૧॥	૫૭
૯	૧॥	૧૩॥	૧૯	૧॥	૨૮॥	૨૯	૧॥	૪૩॥	૩૯	૧॥	૫૮॥
૧૦	૧॥	૧૫	૨૦	૧॥	૩૦	૩૦	૧॥	૪૫	૪૦	૧॥	૬૦

૪૧	૧॥	૬૧॥	૫૧	૧॥	૭૬॥	૬૧	૧॥	૯૧॥	૭૧	૧॥	૧૦૬॥
૪૨	૧॥	૬૩	૫૨	૧॥	૭૮	૬૨	૧॥	૯૩	૭૨	૧॥	૧૦૮
૪૩	૧॥	૬૪॥	૫૩	૧॥	૭૯॥	૬૩	૧॥	૯૪॥	૭૩	૧॥	૧૦૯॥
૪૪	૧॥	૬૬	૫૪	૧॥	૮૧	૬૪	૧॥	૯૬	૭૪	૧॥	૧૧૧
૪૫	૧॥	૬૭॥	૫૫	૧॥	૮૨॥	૬૫	૧॥	૯૭॥	૭૫	૧॥	૧૧૨॥
૪૬	૧॥	૬૯	૫૬	૧॥	૮૪	૬૬	૧॥	૯૯	૭૬	૧॥	૧૧૪
૪૭	૧॥	૭૦॥	૫૭	૧॥	૮૫॥	૬૭	૧॥	૧૦૦॥	૭૭	૧॥	૧૧૫॥
૪૮	૧॥	૭૨	૫૮	૧॥	૮૭	૬૮	૧॥	૧૦૨	૭૮	૧॥	૧૧૭
૪૯	૧॥	૭૩॥	૫૯	૧॥	૮૮॥	૬૯	૧॥	૧૦૩॥	૭૯	૧॥	૧૧૮॥
૫૦	૧॥	૭૫	૬૦	૧॥	૯૦	૭૦	૧॥	૧૦૫	૮૦	૧॥	૧૨૦

૮૧	૧॥	૧૨૧॥	૯૧	૧॥	૧૩૬॥
૮૨	૧॥	૧૨૩	૯૨	૧॥	૧૩૮
૮૩	૧॥	૧૨૪॥	૯૩	૧॥	૧૩૯॥
૮૪	૧॥	૧૨૬	૯૪	૧॥	૧૪૧
૮૫	૧॥	૧૨૭॥	૯૫	૧॥	૧૪૨॥
૮૬	૧॥	૧૨૯	૯૬	૧॥	૧૪૪
૮૭	૧॥	૧૩૦॥	૯૭	૧॥	૧૪૫॥
૮૮	૧॥	૧૩૨	૯૮	૧॥	૧૪૭
૮૯	૧॥	૧૩૩॥	૯૯	૧॥	૧૪૮॥
૯૦	૧॥	૧૩૫	૧૦૦	૧॥	૧૫૦

૮૫×૧॥ ?

કેટલા સવાયે ૨૫ ?

૩૭॥ મા ૩ સવાયા ઉમેરો

૧૦૦ સવાયેથી ૧ સવાયા સુધી અવળા બોલી જાઓ

એક પૈસાની ૧॥ શેર ભાજી તો ૧૨ પૈસાની ?

૯૭॥ માથી ૧॥ બાદ કરો.

૧॥ મા કેટલા પા સમાયા છે?

૧॥માં કેટલા અર્ધા સમાયા છે?

શેરની ધાત

શેરના	અચ્છેરા	૨
શેરના	પાશેરા	૪
શેરના	નવટાકા	૮
શેરના	અધોળા	૧૬
શેરના	રૂપીઆભાર	૪૦
૦॥। શેરના	રૂપીઆભાર	૩૦
૦॥ શેરના	,,	૨૦
૦। શેરના	,,	૧૦
નવટાકના	,	૫
અધોળના	,,	૨॥
અધો અધોળના	,,	૧।

૧।	રૂપીઆ ભારે	૦॥	અધોળ
૨॥	,,	૧	અધોળ.
૫	,,	૧	નવટાક.
૧૦	,,	૧	પાશેર.
૨૦	,,	૧	અચ્છેર.
૩૦	,,	૦॥।	શેર
૪૦	,,	૧)	શેર
૫૦	,,	૧।	શેર
૬૦	,,	૧॥	શેર
૭૦	,,	૧॥।	શેર
૮૦	,,	૨	શેર
૯૦	,,	૨।	શેર
૧૦૦	,,	૨॥	શેર.
૨૦૦	,,	૫	શેર
૩૦૦	,,	૭॥	શેર
૪૦૦	,,	૧૦	શેર
૫૦૦	,,	૧૨॥	શેર
૬૦૦	,,	૧૫	શેર
૭૦૦	,,	૧૭॥	શેર.
૮૦૦	,,	૨૦	શેર.
૯૦૦	,,	૨૨॥	શેર
૧૦૦૦	,,	૨૫	શેર

૨	અધોળે	૧	નવટાક.
૨	નવટાકે	૧	પાશેર.
૨	પાશેરે	૧	અચ્છેર
૨	અચ્છેરે	૧	શેર
૧૦	શેરનુ	૧	તોલુ.
૪૦	શેરનો	૧	મણ

૭૨	પૈસા ભાર	૧	શેર
૫૪	,,	૦॥।	શેર
૩૬	,,	૦॥	શેર.
૧૮	,,	૦।	શેર
૯	,,	૧	નવટાક.
૪॥	,,	૧	અધોળ.

મણની ધાત.

મણના	અધમણીઆ	૨
મણના	દશશેરા	૪
મણની	પાંચશેરી	૮.
મણની	અઢીશેરી	૧૬
મણની	સવાશેરી	૩૨.
મણના	શેર	૪૦
પોણો મણના	૩૦	શેર
અધમણના	૨૦	શેર.
પા મણના	૧૦	શેર
૧૦ શેરે	૦।	મણ

૨૦	શેરે	૦॥	મણ
૩૦	શેરે	૦॥।	મણ.
૪૦	શેરે	૧	મણ
૫૦	શેરે	૧।	મણ.
૬૦	શેરે	૧॥	મણ.
૭૦	શેરે	૧॥।	મણ.
૮૦	શેરે	૨	મણ.
૯૦	શેરે	૨।	મણ.
૧૦૦	શેરે	૨॥	મણ
૨૦૦	શેરે	૫	મણ.
૩૦૦	શેરે	૭॥	મણ
૪૦૦	શેરે	૧૦	મણ.
૫૦૦	શેરે	૧૨॥	મણ
૬૦૦	શેરે	૧૫	મણ
૭૦૦	શેરે	૧૭॥	મણ.
૮૦૦	શેરે	૨૦	મણ.
૯૦૦	શેરે	૨૨॥	મણ.
૧૦૦૦	શેરે	૨૫	મણ

૪૦	શેરે	૧	મણ.
૫	મણનો	૧	કોથળો.
૬॥	મણનો	૧	પલ્લો
૭	મણનો	૧	નાનો હારો.
૧૨	મણની	૧	માણી
૧૬	મણની	૧	કળશી.
૨૦	મણની	૧	ખાડી.
૨૧	મણનો	૧	મોટો હારો.
૨૪	મણનો	૧	ભાર.
૩૦	મણની	૧	ગાલ્લી.
૩૨	મણનુ	૧	બેડીઉં
૫૦	મણનો	૧	મુડો.

નાણાં.

૧॥	પાઇનો અધેલો
૩	પાઇનો પૈસો.
૨	પૈસાનો ઢબુ.
૪	પૈસાનો આનો
૮	પૈસાની } ૧ બે આની.
૨	આનાની }
૪	આનાનું પાવલું.
૮	આનાનો અડધો.
૧૨	આનાનો ૦॥। રૂપીઓ.
૧૬	આનાનો ૧ રૂપીઓ.

૧	રૂપીઆના	અડધા ૨.
૧	રૂપીઆની	પાવલી ૪.
૧	,,	બેઆની ૮.
૧	,,	આના ૧૬.
૧	,,	ઢબુ ૩૨.
૧	,,	પૈસા ૬૪.
૧	,,	દોકડા ૧૦૦.
૧	,,	બદામો ૧૬૦૦.

૧૬	વિસવામી	૧	બદામ.
૧૬	બદામનો	૧	દોકડો.
૧૦૦	દોકડાનો	૧	રૂપીઓ.
૧૨	પાઇનો	૧	આનો.
૧૬	આનાનો	૧	રૂપીઓ.

આના એકના ઉપઆના ૧૬.
એક ઉપઆનાની ૦॥। પાઇ.

૪	બદામે	૦।	દોકડો.
૮	,,	૦॥	દોકડો.
૧૨	,,	૦॥।	,,
૧૬	,,	૧	,,

૨૦	„	૧।	„
૨૪	„	૧॥	„
૨૮	„	૧॥।	„
૩૨	„	૨	„
૩૬	„	૨।	„
૪૦	„	૨॥	„
૪૪	„	૨॥।	„
૪૮	„	૩	„
૫૨	„	૩।	„
૫૬	„	૩॥	„
૬૦	„	૩॥।	„
૬૪	„	૪	„
૬૮	„	૪।	„
૭૨	„	૪॥	„
૭૬	„	૪॥।	„
૮૦	„	૫	„
૮૪	„	૫।	„
૮૮	„	૫॥	„
૯૨	„	૫॥।	„
૯૬	„	૬	„
૧૦૦	„	૬।	„

૨૫	બદામે	૦।	આનો
૫૦	„	૦॥	„
૭૫	„	૦॥।	„
૧૦૦	„	૧	„

૩	પાઇનો	૦।	આનો.
૬	„	૦॥	„
૯	„	૦॥।	„
૧૨	„	૧	„

		દા.	બ.
૦।	આનાનો	૧॥	૧
૦॥	„	૩	૨
૦॥।	„	૪॥	૩
૦)-	„	૬।	
૦)-।	„	૭॥	૧
૦)-॥	„	૯।	૨
૦)-॥।	„	૧૦॥।	૩
૦)=	„	૧૨॥	
૦)=।	„	૧૪	૧
૦)=॥	„	૧૫॥	૨
૦)=॥।	„	૧૭)	૩
૦)≡	„	૧૮॥।	
૦)≡।	„	૨૦।	૧
૦)≡॥	„	૨૧॥।	૨
૦)≡॥।	„	૨૩।	૩
૦।	„	૨૫	
૦।-	„	૩૧।	
૦।=	„	૩૭॥	
૦।≡	„	૪૩॥।	
૦॥	„	૫૦	
૦॥-	„	૫૬।	
૦॥=	„	૬૨॥	
૦॥≡	„	૬૮॥।	
૦॥।	„	૭૫	
૦॥।-	„	૮૧।	
૦॥।=	„	૮૭॥	
૦॥।≡	„	૯૩॥।	
૧)	„	૧૦૦	

અઢીઆં.

૧ રાા રાા	૧૧ રાા ૨૭ાા	૨૧ રાા ૫૨ાા	૩૧ રાા ૭૭ાા
૨ રાા ૫	૧૨ રાા ૩૦	૨૨ રાા ૫૫	૩૨ રાા ૮૦
૩ રાા ૭ાા	૧૩ રાા ૩૨ાા	૨૩ રાા ૫૭ાા	૩૩ રાા ૮૨ાા
૪ રાા ૧૦	૧૪ રાા ૩૫	૨૪ રાા ૬૦	૩૪ રાા ૮૫
૫ રાા ૧૨ાા	૧૫ રાા ૩૭ાા	૨૫ રાા ૬૨ાા	૩૫ રાા ૮૭ાા
૬ રાા ૧૫	૧૬ રાા ૪૦	૨૬ રાા ૬૫	૩૬ રાા ૯૦
૭ રાા ૧૭ાા	૧૭ રાા ૪૨ાા	૨૭ રાા ૬૭ાા	૩૭ રાા ૯૨ાા
૮ રાા ૨૦	૧૮ રાા ૪૫	૨૮ રાા ૭૦	૩૮ રાા ૯૫
૯ રાા ૨૨ાા	૧૯ રાા ૪૭ાા	૨૯ રાા ૭૨ાા	૩૯ રાા ૯૭ાા
૧૦ રાા ૨૫	૨૦ રાા ૫૦	૩૦ રાા ૭૫	૪૦ રાા ૧૦૦

૪૧ રાા ૧૦૨ાા	૫૧ રાા ૧૨૭ાા	૬૧ રાા ૧૫૨ાા	૭૧ રાા ૧૭૭ાા
૪૨ રાા ૧૦૫	૫૨ રાા ૧૩૦	૬૨ રાા ૧૫૫	૭૨ રાા ૧૮૦
૪૩ રાા ૧૦૭ાા	૫૩ રાા ૧૩૨ાા	૬૩ રાા ૧૫૭ાા	૭૩ રાા ૧૮૨ાા
૪૪ રાા ૧૧૦	૫૪ રાા ૧૩૫	૬૪ રાા ૧૬૦	૭૪ રાા ૧૮૫
૪૫ રાા ૧૧૨ાા	૫૫ રાા ૧૩૭ાા	૬૫ રાા ૧૬૨ાા	૭૫ રાા ૧૮૭ાા
૪૬ રાા ૧૧૫	૫૬ રાા ૧૪૦	૬૬ રાા ૧૬૫	૭૬ રાા ૧૯૦
૪૭ રાા ૧૧૭ાા	૫૭ રાા ૧૪૨ાા	૬૭ રાા ૧૬૭ાા	૭૭ રાા ૧૯૨ાા
૪૮ રાા ૧૨૦	૫૮ રાા ૧૪૫	૬૮ રાા ૧૭૦	૭૮ રાા ૧૯૫
૪૯ રાા ૧૨૨ાા	૫૯ રાા ૧૪૭ાા	૬૯ રાા ૧૭૨ાા	૭૯ રાા ૧૯૭ાા
૫૦ રાા ૧૨૫	૬૦ રાા ૧૫૦	૭૦ રાા ૧૭૫	૮૦ રાા ૨૦૦

૮૧ રાા ૨૦૨ાા	૯૧ રાા ૨૨૭ાા
૮૨ રાા ૨૦૫	૯૨ રાા ૨૩૦
૮૩ રાા ૨૦૭ાા	૯૩ રાા ૨૩૨ાા
૮૪ રાા ૨૧૦	૯૪ રાા ૨૩૫
૮૫ રાા ૨૧૨ાા	૯૫ રાા ૨૩૭ાા
૮૬ રાા ૨૧૫	૯૬ રાા ૨૪૦
૮૭ રાા ૨૧૭ાા	૯૭ રાા ૨૪૨ાા
૮૮ રાા ૨૨૦	૯૮ રાા ૨૪૫
૮૯ રાા ૨૨૨ાા	૯૯ રાા ૨૪૭ાા
૯૦ રાા ૨૨૫	૧૦૦ રાા ૨૫૦

૭૫ મા રાા કેટલી વાર છે ?

૧ રૂ રાા શેર તો ૩૩) રૂ નું ?

૧૦૦ અઢીઆંથી ૧ અઢીઆં સુધી અવળા બોલી જાઓ ?.

૧૩રાા મા ૩ વાર રાા નાખીએ તો કેટલા થાય ?

૭૫ માંથી ૭ વાર રાા લઇ લઇએ તો કેટલા રહે ?

૨૨×રાા ? ૭૭×રાા ?

કેટલાં અઢીએ ૨૦રાા.

૪	આને	૦।	રૂપીઓ
૮	,,	૦॥	,,
૧૨	,,	૦॥।	,,
૧૬	,,	૧)	,,
૨૦	,,	૧।	,,
૨૪	,,	૧॥	,,
૨૮	,,	૧॥।	,,
૩૨	,,	૨)	,,
૩૬	,,	૨।	,,
૪૦	,,	૨॥	,,
૪૪	,,	૨॥।	,,
૪૮	,,	૩)	,,
૫૨	,,	૩।	,,
૫૬	,,	૩॥	,,
૬૦	,,	૩॥।	,,
૬૪	,,	૪)	,,
૬૮	,,	૪।	,,
૭૨	,,	૪॥	,,
૭૬	,,	૪॥।	,,
૮૦	,,	૫)	,,
૮૪	,,	૫।	,,
૮૮	,,	૫॥	,,
૯૨	,,	૫॥।	,,
૯૬	,,	૬)	,,
૧૦૦	,,	૬।	,,
૨૦૦	,,	૧૨॥	,,
૩૦૦	,,	૧૮॥।	,,
૪૦૦	,,	૨૫	,,
૫૦૦	,,	૩૧।	,,
૬૦૦	,,	૩૭॥	,,
૭૦૦	,,	૪૩॥।	,,
૮૦૦	,,	૫૦)	,,
૯૦૦	,,	૫૬।	,,
૧૦૦૦	,,	૬૨॥	,,

પ્રશ્નો.

૧૭ મણુની પાચશેરી ?

૫॥ મણુની સવ'શેરી ?

૩॥ મણુના દશશેરા ?

૧૩॥ મણુના અધમણીઆ ?

૨૫×૪૦ ?

૨૫॥ મણુના શેર ?

૫×૪૦×૪૦ ?

૪ મણુના રૂા ભાર ?

૩। મણુની અઢીશેરી ?

૨૮૦ શેરના મણુ ?

૫ શેર—૩ સવાશેર બાદ ?

૩૦૦ શેરના અધમણુ ?

૨૫૦ રૂા. ભારના શેર ?

૪૧ શેરના પાશેરા ?

૧॥ મણુની અઢીશેરી ?

૩॥ રૂા. ના આના ?

૨૦૦ બદામના દોકડા ?

૫૦૦ આનાના રૂપીઆ ?

૫૦૦ રૂા ભારના શેર ?

૩ નવટ'કના રૂા. ભાર ?

કોષ્ટકો.

લુગડાનાં માપ.

૨૦ તસુનો ૧ હાથ.
૨૪ „ ૧ ગજ.
૧॥ ગજનો ૧ વાર.

ભરતરનાં માપ.

૨૦ ચોરસકાઠીનો ૧ વસો.
૨૦ વસાનો ૧ વીઘો.

---

૮ આડાજવ=૧ આગળ.
૪ આંગળની ૧ મુઠી.
૩ મુઠીની ૧ વેંત
૨ વેંતનો ૧ હાથ.
૪ હાથનો ૧ દંડ.
૨૦૦૦ દંડનો ૧ ગાઉ.
૪ ગાઉનો ૧ જોજન.

તોલ માપ.

૪૦ શેર=૧ મણ.
૫ મણ=૧ કોથળો.
૧૨ મણ=૧ માણી.
૧૬ મણ=૧ કળશી.
૨૦ મણ=૧ ખાંડી.
૩૦ મણ=૧ ગાલ્લી.
૩૨ મણ=૧ બેડીઉ.
૪૦ મણ=૧ નાનો મુડો
૫૦ મણ=૧ મુડો.
૧૦૦ મણ=૧ મોટો મુડો.

---

૪૮ શેર=૧ ધડી.
૨૦ ધડી=૧ ભાર.
૨૪ મણ=૧ ભાર.

સોના રૂપાનું તોલ.

૬ ચોખાભાર=૧ રતી.
૪ મગભાર=૧ રતી
૩ રતી=૧ વાલ
૧૬ વાલ=૧ ગદિઆણો
૨ ગદિઆણા=૧ તોલો

---

૮ રતી=૧ માસો.
૧૨ માસા=૧ તોલો.

કાળદર્શક.

૬૦ વિપળ=૧ પળ.
૬૦ પળ=૧ ઘડી
૬૦ ઘડી=૧ રાત્રી દિવસ.
૨॥ ઘડી=૧ કલાક.
૨૪ કલાક=૧ દિવસ.
૭॥ ઘડી=૧ પહોર.
૮ પહોર=૧ દિવસ.
૩૦ દિવસ=૧ મહિનો.
૧૨ મહિના=૧ વર્ષ.

---

૨૦ નંગ=૧ કોડી.
૧૦૦ નંગ=૧ સેંકડો.
૧૦ સેકડા=૧ હજાર.

હિસાબમાં ગણાતું નાણાનું

૧૦૦ ફોકડાનો ૧ દોકડો.
૧૬ બદામનો ૧ દોકડો.
૬। દોકડાનો ૧ આનો
૧૦૦ દોકડાનો ૧ રૂપીઓ

---

૧૬ વિશ્વવાસી ૧ બદામ
૨૫ બદામ=૧ પૈસો
૧૦૦ બદામ=૧ આનો.
૧૬ ઉપઆના=૧ આનો

---

૧૨ કાપાનો ૧ ઇંચ.
૧૨ ઇંચનો ૧ ફુટ.
૨ ફુટનો ૧ ગજ.
૩ ફુટનો ૧ વાર અથવા યાર્ડ.
૩ ફુટનો ૧ વાર કે યાર્ડ.
૨। „ પોણોવાર „
૧॥ „ અર્ધોવાર. „
૦॥। „ પા વાર „
૧ વારના ઇંચ ૩૬
૦॥। „ „ ૨૭
૦॥ „ „ ૧૮
૦। „ „ ૯

એકત્રીસાથી ચાલીસા.

૩૧	૧	૩૧	૩૨	૧	૩૨	૩૩	૧	૩૩	૩૪	૧	૩૪
૩૧	૨	૬૨	૩૨	૨	૬૪	૩૩	૨	૬૬	૩૪	૨	૬૮
૩૧	૩	૯૩	૩૨	૩	૯૬	૩૩	૩	૯૯	૩૪	૩	૧૦૨
૩૧	૪	૧૨૪	૩૨	૪	૧૨૮	૩૩	૪	૧૩૨	૩૪	૪	૧૩૬
૩૧	૫	૧૫૫	૩૨	૫	૧૬૦	૩૩	૫	૧૬૫	૩૪	૫	૧૭૦
૩૧	૬	૧૮૬	૩૨	૬	૧૯૨	૩૩	૬	૧૯૮	૩૪	૬	૨૦૪
૩૧	૭	૨૧૭	૩૨	૭	૨૨૪	૩૩	૭	૨૩૧	૩૪	૭	૨૩૮
૩૧	૮	૨૪૮	૩૨	૮	૨૫૬	૩૩	૮	૨૬૪	૩૪	૮	૨૭૨
૩૧	૯	૨૭૯	૩૨	૯	૨૮૮	૩૩	૯	૨૯૭	૩૪	૯	૩૦૬
૩૧	૧૦	૩૧૦	૩૨	૧૦	૩૨૦	૩૩	૧૦	૩૩૦	૩૪	૧૦	૩૪૦

૩૫	૧	૩૫	૩૬	૧	૩૬	૩૭	૧	૩૭	૩૮	૧	૩૮
૩૫	૨	૭૦	૩૬	૨	૭૨	૩૭	૨	૭૪	૩૮	૨	૭૬
૩૫	૩	૧૦૫	૩૬	૩	૧૦૮	૩૭	૩	૧૧૧	૩૮	૩	૧૧૪
૩૫	૪	૧૪૦	૩૬	૪	૧૪૪	૩૭	૪	૧૪૮	૩૮	૪	૧૫૨
૩૫	૫	૧૭૫	૩૬	૫	૧૮૦	૩૭	૫	૧૮૫	૩૮	૫	૧૯૦
૩૫	૬	૨૧૦	૩૬	૬	૨૧૬	૩૭	૬	૨૨૨	૩૮	૬	૨૨૮
૩૫	૭	૨૪૫	૩૬	૭	૨૫૨	૩૭	૭	૨૫૯	૩૮	૭	૨૬૬
૩૫	૮	૨૮૦	૩૬	૮	૨૮૮	૩૭	૮	૨૯૬	૩૮	૮	૩૦૪
૩૫	૯	૩૧૫	૩૬	૯	૩૨૪	૩૭	૯	૩૩૩	૩૮	૯	૩૪૨
૩૫	૧૦	૩૫૦	૩૬	૧૦	૩૬૦	૩૭	૧૦	૩૭૦	૩૮	૧૦	૩૮૦

૩૯	૧	૩૯	૪૦	૧	૪૦
૩૯	૨	૭૮	૪૦	૨	૮૦
૩૯	૩	૧૧૭	૪૦	૩	૧૨૦
૩૯	૪	૧૫૬	૪૦	૪	૧૬૦
૩૯	૫	૧૯૫	૪૦	૫	૨૦૦
૩૯	૬	૨૩૪	૪૦	૬	૨૪૦
૩૯	૭	૨૭૩	૪૦	૭	૨૮૦
૩૯	૮	૩૧૨	૪૦	૮	૩૨૦
૩૯	૯	૩૫૧	૪૦	૯	૩૬૦
૩૯	૧૦	૩૯૦	૪૦	૧૦	૪૦૦

૨૯૬ મા ૩૭ કેટલીવાર ?

૩૪×૯ ?

૧૦૪ મા ૩૬ ઉમેરો

૩૧૨ માથી ૩૯ લઇ લો.

૨૭૯ મા ૩૧ ઉમેરો

૬ મણની સવાશેરી ?

૯ શેરના રૂા ભાર ?

૯ રૂા. ના ઢબુ કેટલા ?

ઉઠાં.

૧× ૩॥= ૩॥	૧૧ ૩॥ ૩૮॥	૨૧ ૩॥ ૭૩॥	૩૧ ૩॥ ૧૦૮॥
૨ ૩॥ ૭	૧૨ ૩॥ ૪૨	૨૨ ૩॥ ૭૭	૩૨ ૩॥ ૧૧૨
૩ ૩॥ ૧૦॥	૧૩ ૩॥ ૪૫॥	૨૩ ૩॥ ૮૦॥	૩૩ ૩॥ ૧૧૫॥
૪ ૩॥ ૧૪	૧૪ ૩॥ ૪૯	૨૪ ૩॥ ૮૪	૩૪ ૩॥ ૧૧૯
૫ ૩॥ ૧૭॥	૧૫ ૩॥ ૫૨॥	૨૫ ૩॥ ૮૭॥	૩૫ ૩॥ ૧૨૨॥
૬ ૩॥ ૨૧	૧૬ ૩॥ ૫૬	૨૬ ૩॥ ૯૧	૩૬ ૩॥ ૧૨૬
૭ ૩॥ ૨૪॥	૧૭ ૩॥ ૫૯॥	૨૭ ૩॥ ૯૪॥	૩૭ ૩॥ ૧૨૯॥
૮ ૩॥ ૨૮	૧૮ ૩॥ ૬૩	૨૮ ૩॥ ૯૮	૩૮ ૩॥ ૧૩૩
૯ ૩॥ ૩૧॥	૧૯ ૩॥ ૬૬॥	૨૯ ૩॥ ૧૦૧॥	૩૯ ૩॥ ૧૩૬॥
૧૦ ૩॥ ૩૫	૨૦ ૩॥ ૭૦	૩૦ ૩॥ ૧૦૫	૪૦ ૩॥ ૧૪૦

૪૧ ૩॥ ૧૪૩॥	૫૧ ૩॥ ૧૭૮॥	૬૧ ૩॥ ૨૧૩॥	૭૧ ૩॥ ૨૪૮॥
૪૨ ૩॥ ૧૪૭	૫૨ ૩॥ ૧૮૨	૬૨ ૩॥ ૨૧૭	૭૨ ૩॥ ૨૫૨
૪૩ ૩॥ ૧૫૦॥	૫૩ ૩॥ ૧૮૫॥	૬૩ ૩॥ ૨૨૦॥	૭૩ ૩॥ ૨૫૫॥
૪૪ ૩॥ ૧૫૪	૫૪ ૩॥ ૧૮૯	૬૪ ૩॥ ૨૨૪	૭૪ ૩॥ ૨૫૯
૪૫ ૩॥ ૧૫૭॥	૫૫ ૩॥ ૧૯૨॥	૬૫ ૩॥ ૨૨૭॥	૭૫ ૩॥ ૨૬૨॥
૪૬ ૩॥ ૧૬૧	૫૬ ૩॥ ૧૯૬	૬૬ ૩॥ ૨૩૧	૭૬ ૩॥ ૨૬૬
૪૭ ૩॥ ૧૬૪॥	૫૭ ૩॥ ૧૯૯॥	૬૭ ૩॥ ૨૩૪॥	૭૭ ૩॥ ૨૬૯॥
૪૮ ૩॥ ૧૬૮	૫૮ ૩॥ ૨૦૩	૬૮ ૩॥ ૨૩૮	૭૮ ૩॥ ૨૭૩
૪૯ ૩॥ ૧૭૧॥	૫૯ ૩॥ ૨૦૬॥	૬૯ ૩॥ ૨૪૧॥	૭૯ ૩॥ ૨૭૬॥
૫૦ ૩॥ ૧૭૫	૬૦ ૩॥ ૨૧૦	૭૦ ૩॥ ૨૪૫	૮૦ ૩॥ ૨૮૦

૮૧ ૩॥ ૨૮૩॥	૯૧ ૩॥ ૩૧૮॥	૩॥ મણના શેર ?
૮૨ ૩॥ ૨૮૭	૯૨ ૩॥ ૩૨૨	૩॥ રૂ. ના પૈસા ?
૮૩ ૩॥ ૨૯૦॥	૯૩ ૩॥ ૩૨૫॥	૩॥ માણીના મણ ?
૮૪ ૩॥ ૨૯૪	૯૪ ૩॥ ૩૨૯	૩॥ કળશીના મણ ?
૮૫ ૩॥ ૨૯૭॥	૯૫ ૩॥ ૩૩૨॥	૭૭ ને ૩॥ ગણા કરો
૮૬ ૩॥ ૩૦૧	૯૬ ૩॥ ૩૩૬	૩૪૬ માં ૩॥ કેટલીવાર ?
૮૭ ૩॥ ૩૦૪॥	૯૭ ૩॥ ૩૩૯॥	૩૧॥ કેટલે ઉઠે ?
૮૮ ૩॥ ૩૦૮	૯૮ ૩॥ ૩૪૩	૬૬॥ માંથી ૩॥ લઇ લો.
૮૯ ૩॥ ૩૧૧॥	૯૯ ૩॥ ૩૪૬॥	૧૩૩ માં બે વાર ૩॥ ઉમેરો
૯૦ ૩॥ ૩૧૫	૧૦૦ ૩॥ ૩૫૦	

અગીઆરીઓ.

૧૧	૧૧	૧૨૧	૧૨	૧૧	૧૩૨	૧૩	૧૧	૧૪૩	૧૪	૧૧	૧૫૪
૧૧	૧૨	૧૩૨	૧૨	૧૨	૧૪૪	૧૩	૧૨	૧૫૬	૧૪	૧૨	૧૬૮
૧૧	૧૩	૧૪૩	૧૨	૧૩	૧૫૬	૧૩	૧૩	૧૬૯	૧૪	૧૩	૧૮૨
૧૧	૧૪	૧૫૪	૧૨	૧૪	૧૬૮	૧૩	૧૪	૧૮૨	૧૪	૧૪	૧૯૬
૧૧	૧૫	૧૬૫	૧૨	૧૫	૧૮૦	૧૩	૧૫	૧૯૫	૧૪	૧૫	૨૧૦
૧૧	૧૬	૧૭૬	૧૨	૧૬	૧૯૨	૧૩	૧૬	૨૦૮	૧૪	૧૬	૨૨૪
૧૧	૧૭	૧૮૭	૧૨	૧૭	૨૦૪	૧૩	૧૭	૨૨૧	૧૪	૧૭	૨૩૮
૧૧	૧૮	૧૯૮	૧૨	૧૮	૨૧૬	૧૩	૧૮	૨૩૪	૧૪	૧૮	૨૫૨
૧૧	૧૯	૨૦૯	૧૨	૧૯	૨૨૮	૧૩	૧૯	૨૪૭	૧૪	૧૯	૨૬૬
૧૧	૨૦	૨૨૦	૧૨	૨૦	૨૪૦	૧૩	૨૦	૨૬૦	૧૪	૨૦	૨૮૦

૧૫	૧૧	૧૬૫	૧૬	૧૧	૧૭૬	૧૭	૧૧	૧૮૭	૧૮	૧૧	૧૯૮
૧૫	૧૨	૧૮૦	૧૬	૧૨	૧૯૨	૧૭	૧૨	૨૦૪	૧૮	૧૨	૨૧૬
૧૫	૧૩	૧૯૫	૧૬	૧૩	૨૦૮	૧૭	૧૩	૨૨૧	૧૮	૧૩	૨૩૪
૧૫	૧૪	૨૧૦	૧૬	૧૪	૨૨૪	૧૭	૧૪	૨૩૮	૧૮	૧૪	૨૫૨
૧૫	૧૫	૨૨૫	૬	૧૫	૨૪૦	૧૭	૧૫	૨૫૫	૧૮	૧૫	૨૭૦
૧૫	૧૬	૨૪૦	૧૬	૧૬	૨૫૬	૧૭	૧૬	૨૭૨	૧૮	૧૬	૨૮૮
૧૫	૧૭	૨૫૫	૧૬	૧૭	૨૭૨	૧૭	૧૭	૨૮૯	૧૮	૧૭	૩૦૬
૧૫	૧૮	૨૭૦	૧૬	૧૮	૨૮૮	૧૭	૧૮	૩૦૬	૧૮	૧૮	૩૨૪
૧૫	૧૯	૨૮૫	૧૬	૧૯	૩૦૪	૧૭	૧૯	૩૨૩	૧૮	૧૯	૩૪૨
૧૫	૨૦	૩૦૦	૧૬	૨૦	૩૨૦	૧૭	૨૦	૩૪૦	૧૮	૨૦	૩૬૦

૧૯	૧૧	૨૦૯	૨૦	૧૧	૨૨૦
૧૯	૧૨	૨૨૮	૨૦	૧૨	૨૪૦
૧૯	૧૩	૨૪૭	૨૦	૧૩	૨૬૦
૧૯	૧૪	૨૬૬	૨૦	૧૪	૨૮૦
૧૯	૧૫	૨૮૫	૨૦	૧૫	૩૦૦
૧૯	૧૬	૩૦૪	૨૦	૧૬	૩૨૦
૧૯	૧૭	૩૨૩	૨૦	૧૭	૩૪૦
૧૯	૧૮	૩૪૨	૨૦	૧૮	૩૬૦
૧૯	૧૯	૩૬૧	૨૦	૧૯	૩૮૦
૧૯	૨૦	૩૮૦	૨૦	૨૦	૪૦૦

૧૮ રૂપીઆના આના ?
૧૯ આનાની પાઇ ?
૩૨૦ આનાના રૂપીઆ ?
૨૨૮ પાઇના આના ?
૩૪૨ માં ૧૮ કેટલીવાર છે ?
૨૦૪ માં ૧૭ કેટલીવાર છે ?
૩૦૬ મા ૧૮ ઉમેરો.
૩૬૧ માંથી ૧૯ લઇલો
૨૧૬ પાઇના આના કરો ?

મોટી અગીઆરીઓ.

૧	૧	૧	૧૧	૧૧	૧૨૧	૨૧	૨૧	૪૪૧	૩૧	૩૧	૯૬૧
૨	૨	૪	૧૨	૧૨	૧૪૪	૨૨	૨૨	૪૮૪	૩૨	૩૨	૧૦૨૪
૩	૩	૯	૧૩	૧૩	૧૬૯	૨૩	૨૩	૫૨૯	૩૩	૩૩	૧૧૮૯
૪	૪	૧૬	૧૪	૧૪	૧૯૬	૨૪	૨૪	૫૭૬	૩૪	૩૪	૧૧૫૬
૫	૫	૨૫	૧૫	૧૫	૨૨૫	૨૫	૨૫	૬૨૫	૩૫	૩૫	૧૨૨૫
૬	૬	૩૬	૧૬	૧૬	૨૫૬	૨૬	૨૬	૬૭૬	૩૬	૩૬	૧૨૯૬
૭	૭	૪૯	૧૭	૧૭	૨૮૯	૨૭	૨૭	૭૨૯	૩૭	૩૭	૧૩૬૯
૮	૮	૬૪	૧૮	૧૮	૩૨૪	૨૮	૨૮	૭૮૪	૩૮	૩૮	૧૪૪૪
૯	૯	૮૧	૧૯	૧૯	૩૬૧	૨૯	૨૯	૮૪૧	૩૯	૩૯	૧૫૬૧
૧૦	૧૦	૧૦૦	૨૦	૨૦	૪૦૦	૩૦	૩૦	૯૦૦	૪૦	૪૦	૧૬૦૦

૪૧	૪૧	૧૬૮૧	૫૧	૫૧	૨૬૦૧	૬૧	૬૧	૩૭૨૧	૭૧	૭૧	૫૦૪૧
૪૨	૪૨	૧૭૬૪	૫૨	૫૨	૨૭૦૪	૬૨	૬૨	૩૮૪૪	૭૨	૭૨	૫૧૮૪
૪૩	૪૩	૧૮૪૯	૫૩	૫૩	૨૮૦૯	૬૩	૬૩	૩૯૬૯	૭૩	૭૩	૫૩૨૯
૪૪	૪૪	૧૯૩૬	૫૪	૫૪	૨૯૧૬	૬૪	૬૪	૪૦૯૬	૭૪	૭૪	૫૪૭૬
૪૫	૪૫	૨૦૨૫	૫૫	૫૫	૩૦૨૫	૬૫	૬૫	૪૨૨૫	૭૫	૭૫	૫૬૨૫
૪૬	૪૬	૨૧૧૬	૫૬	૫૬	૩૧૩૬	૬૬	૬૬	૪૩૫૬	૭૬	૭૬	૫૭૭૬
૪૭	૪૭	૨૨૦૯	૫૭	૫૭	૩૨૪૯	૬૭	૬૭	૪૪૮૯	૭૭	૭૭	૫૯૨૯
૪૮	૪૮	૨૩૦૪	૫૮	૫૮	૩૩૬૪	૬૮	૬૮	૪૬૨૪	૭૮	૭૮	૬૦૮૪
૪૯	૪૯	૨૪૦૧	૫૯	૫૯	૩૪૮૧	૬૯	૬૯	૪૭૬૧	૭૯	૭૯	૬૨૪૧
૫૦	૫૦	૨૫૦૦	૬૦	૬૦	૩૬૦૦	૭૦	૭૦	૪૯૦૦	૮૦	૮૦	૬૪૦૦

૮૧	૮૧	૬૫૬૧	૯૧	૯૧	૮૨૮૧
૮૨	૮૨	૬૭૨૪	૯૨	૯૨	૮૪૬૪
૮૩	૮૩	૬૮૮૯	૯૩	૯૩	૮૬૪૯
૮૪	૮૪	૭૦૫૬	૯૪	૯૪	૮૮૩૬
૮૫	૮૫	૭૨૨૫	૯૫	૯૫	૯૦૨૫
૮૬	૮૬	૭૩૯૬	૯૬	૯૬	૯૨૧૬
૮૭	૮૭	૭૫૬૯	૯૭	૯૭	૯૪૦૯
૮૮	૮૮	૭૭૪૪	૯૮	૯૮	૯૬૦૪
૮૯	૮૯	૭૯૨૧	૯૯	૯૯	૯૮૦૧
૯૦	૯૦	૮૧૦૦	૧૦૦	૧૦૦	૧૦૦૦૦

૪૦ મણુના શેર ?

૬૪ રૂા. ના પૈસા ?

૩૨ મણુની સવાશેરી !

૧૬ મણુની અઢીશેરી ?

૧૦૦ રૂા. ના દોકડા ?

૧૨ આનાની પાઇ ?

૩૦ ગાલ્લીના મણુ ?

ભારના મણુ ?

૨૦ ખાંડીના મણુ ?

દશાકાં.

૧	૧૦	૧૦	૧૧	૧૦	૧૧૦	૨૧	૧૦	૨૧૦	૩૧	૧૦	૩૧૦
૨	૧૦	૨૦	૧૨	૧૦	૧૨૦	૨૨	૧૦	૨૨૦	૩૨	૧૦	૩૨૦
૩	૧૦	૩૦	૧૩	૧૦	૧૩૦	૨૩	૧૦	૨૩૦	૩૩	૧૦	૩૩૦
૪	૧૦	૪૦	૧૪	૧૦	૧૪૦	૨૪	૧૦	૨૪૦	૩૪	૧૦	૩૪૦
૫	૧૦	૫૦	૧૫	૧૦	૧૫૦	૨૫	૧૦	૨૫૦	૩૫	૧૦	૩૫૦
૬	૧૦	૬૦	૧૬	૧૦	૧૬૦	૨૬	૧૦	૨૬૦	૩૬	૧૦	૩૬૦
૭	૧૦	૭૦	૧૭	૧૦	૧૭૦	૨૭	૧૦	૨૭૦	૩૭	૧૦	૩૭૦
૮	૧૦	૮૦	૧૮	૧૦	૧૮૦	૨૮	૧૦	૨૮૦	૩૮	૧૦	૩૮૦
૯	૧૦	૯૦	૧૯	૧૦	૧૯૦	૨૯	૧૦	૨૯૦	૩૯	૧૦	૩૯૦
૧૦	૧૦	૧૦૦	૨૦	૧૦	૨૦૦	૩૦	૧૦	૩૦૦	૪૦	૧૦	૪૦૦

૪૧	૧૦	૪૧૦	૫૧	૧૦	૫૧૦	૬૧	૧૦	૬૧૦	૭૧	૧૦	૭૧૦
૪૨	૧૦	૪૨૦	૫૨	૧૦	૫૨૦	૬૨	૧૦	૬૨૦	૭૨	૧૦	૭૨૦
૪૩	૧૦	૪૩૦	૫૩	૧૦	૫૩૦	૬૩	૧૦	૬૩૦	૭૩	૧૦	૭૩૦
૪૪	૧૦	૪૪૦	૫૪	૧૦	૫૪૦	૬૪	૧૦	૬૪૦	૭૪	૧૦	૭૪૦
૪૫	૧૦	૪૫૦	૫૫	૧૦	૫૫૦	૬૫	૧૦	૬૫૦	૭૫	૧૦	૭૫૦
૪૬	૧૦	૪૬૦	૫૬	૧૦	૫૬૦	૬૬	૧૦	૬૬૦	૭૬	૧૦	૭૬૦
૪૭	૧૦	૪૭૦	૫૭	૧૦	૫૭૦	૬૭	૧૦	૬૭૦	૭૭	૧૦	૭૭૦
૪૮	૧૦	૪૮૦	૫૮	૧૦	૫૮૦	૬૮	૧૦	૬૮૦	૭૮	૧૦	૭૮૦
૪૯	૧૦	૪૯૦	૫૯	૧૦	૫૯૦	૬૯	૧૦	૬૯૦	૭૯	૧૦	૭૯૦
૫૦	૧૦	૫૦૦	૬૦	૧૦	૬૦૦	૭૦	૧૦	૭૦૦	૮૦	૧૦	૮૦૦

૮૧	૧૦	૮૧૦	૯૧	૧૦	૯૧૦
૮૨	૧૦	૮૨૦	૯૨	૧૦	૯૨૦
૮૩	૧૦	૮૩૦	૯૩	૧૦	૯૩૦
૮૪	૧૦	૮૪૦	૯૪	૧૦	૯૪૦
૮૫	૧૦	૮૫૦	૯૫	૧૦	૯૫૦
૮૬	૧૦	૮૬૦	૯૬	૧૦	૯૬૦
૮૭	૧૦	૮૭૦	૯૭	૧૦	૯૭૦
૮૮	૧૦	૮૮૦	૯૮	૧૦	૯૮૦
૮૯	૧૦	૮૯૦	૯૯	૧૦	૯૯૦
૯૦	૧૦	૯૦૦	૧૦૦	૧૦	૧૦૦૦

એક ગજના ૨૪ ઇંચ કે તસુ

પોણા ગજના ૧૮ „

અડધા ગજના ૧૨ „

પા ગજના ૬ „

૧ ફુટના ઇંચ ૧૨

૦॥। „ „ ૯

૦॥ „ „ ૬

૦। „ „ ૩

શેરની ધાત. (શિખવવાની રીત).

સાધન તોલો કે કાટલાં અને ત્રાજવાં.

પ્રથમ તો કેવી રીતે કોઇ વસ્તુ તોળાય તે સમજાવો, ત્રાજવાં તેનાં પલ્લાં, દાંડી, વચલો સુયો એ ઓળખાવો ને તેનો ઉપયોગ કહો. એક પલ્લામાં તોલાં કે કાટલા મુકાય ત્યારે બીજા પલ્લામાં તોળવાની વસ્તુ મુકાય. ક્યારે તે બરાબર થઇ કહેવાય, બરાબર કરવાને શું કરવું જોઇએ વગેરે બાબતો પદાર્થો તોળીને પ્રત્યક્ષ રીતે સમજાવો.

(૧) એક અધોળ રેતી જોખાવો. એક શેર રેતી જોખાવો. કયું વધારે ભારે છે ? એક અધોળનું તોલું કે એક શેરનુ તોલું ? એક શેર એ એક અધોળ કરતા વધારે છે

(૨) એકેક અધોળ રેતીના, જાડા કાગળમાં પડીકા કરાવી કેટલા પડીકાએ (એટલે કેટલા અધોળે) એક શેર જેટલું વજન થાય છે તે દેખાડીને કહેવરાવો કે ૧૬ અધોળે ૧ શેર થાય છે.

(૩) એ પ્રમાણે બબે અધોળના પડીકાં કરાવી એવા કેટલા પડીકાંએ એક શેર થાય છે તે નક્કી કરાવો. ૨ અધોળ ૮ વાર લઇએ તો ૧ શેર થાય છે. ૨ અધોળની બરાબરનુ એક તોલું કાઢો ને સરખાવરાવો. એ તોલાનું નામ આપો કે એને નવટાંક કહેછે.

૨ અધોળે ૧ નવટાંક થાય છે. ૮ નવટાંકે ૧ શેર થાય છે.

૨ અધોળ×૮=૧ શેર ૧ નવટાંક×૮=૧ શેર

(૪) હવે દરેક ૪–૪ અધોળના પડીકા કરાવો ને તેવાં કેટલા પડીકાએ ૧ શેર થાય છે તે નક્કી કરાવો.

૪ અધોળના ૪ પડીકાએ ૧ શેર થાય છે

૪ અધોળની બરાબરનુ એક તોલુ શોધાવો ને જોખાવો. એ તોલાને પાશેર કહે છે.

૨ નવટાંકે ૧ પાશેર થાય છે. ૪ પાશેરે ૧ શેર થાય છે.

૪ અધોળ×૪=૧ શેર. ૧ પાશેર×૪=૧ શેર.

(૫) હવે દરેક ૮ અધોળનાં પડીકા લઇએ તો કેટલાં પડીકાંએ શેર થાય તે નક્કી કરો.

૮ અધોળ ૨ વાર લઇએ તો ૧ શેર થાય છે.

૮ અધોળ બરાબરનું એક તોલું શોધાવો ને સરખાવરાવો. એ તોલાને અધોશેર અથવા અચ્છેર કહે છે. બે પાશેરે એક અચ્છેર.

૮ અધોળે ૧ અચ્છેર થાય છે. ૨ અચ્છેરે ૧ શેર થાય છે.

૮ અધોળ×૨=૧ શેર ૧ અચ્છેર×૨=૧ શેર.

[આ પ્રમાણે બીજી ધાતો શિખવવી.] સમાપ્ત.

અમદાવાદ.

પાનકોરને નાકે ચુડીઓળ ન ૨૭૭૬ વાળા

મકાનમાં મોતીલાલ ગણપતરામે મનહર

પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં છાપ્યો.